

DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Unitatea

Foale bisericească — Apare în fiecare Sâmbătă

Anglia și România

Din prilejul vizitei M. S. Regelui la Londra

August ambasador al României, M. S. Regele Carol II a fost primit cu fast imperial în capitala Angliei. Evenimentul este din acelea care se rămâne scris cu slovă de aur în cartea istoriei noastre. El pecetluiește cu strălucire un trecut de binecuvântată amintire și deschide perspective și mai mult promițătoare pentru viitor.

Anglia e departe de noi, peste mări și țări. Are altă istorie, alt popor, alte obiceiuri și alt destin. Nu ne-a fost totuși străină. O găsim prezentă în istoria noastră, mai ales în clipele cruciale ale ei. Și totdeauna alături, prietenă. Nu vom putea uita niciodată simpatia cu care ea a urmărit sbuctumul Românilor ardeleni oropsiți de urgia ungurească. Nu vom uita că ea ne-a dat pe marea regină Maria, care a știut să-și facă nu numai admirată ci și iubită printre noi patria originii sale. În război, fiii Albionului au luptat și au murit în aceeași mare tabără a luptătorilor pentru dreptate, în care au căzut vilezii neamului românesc. La tratatele de pace cuvântul Angliei s'a rostit greu și răspicat pentru dreptatea noastră. Și de atunci până azi, raporturile nu s'au schimbat: Am rămas aceiași admiratori ai Angliei, care a continuat a ne arăta aceeași înțeleghătoare bunăvoință.

De aceea este mare și sinceră bucuria noastră, văzând strălucirea extraordinară cu care capitala marelui imperiu primește pe Regele României. Înțelegem din ea că întâia putere a lumii nu ne mai socoate un popor mic și vrednic de ajutorul celor tari și drepti, ci de o putere care merită întreaga prețuire și atențiune a celor mari. Sporește prin aceasta, nu numai încrederea în puterile noastre, dar și simțul de răspundere pentru misiunea istorică ce avem de împlinit aici, la porțile răsăritene ale Europei.

Această ridicare sufletească la linia destinului nostru permanent este deosebit de folositoare în mijlocul marelui tulburări și marelui întunecări care s'a abatut peste lume. Simțim sub picioare clocotul prăpădului care încă nu a trecut. Legătura cu Anglia, pecetluită solemn de către însuși Capul țării și intrupătorul istoricelor noastre românești, ne dă tărie și încredere. Nota-țăm pacea și dreptatea; liniștea hotarelor și armonioasa colaborare dintre națiuni. Și nu suntem singuri. Pe același drum merge, mână'n mână cu noi, imperiul englez. »Cauza comună pe care părinții noștri au apărut-o — a spus atât de ferocit inspirat M. S. Regele Carol II — este pentru mine cea mai sigură cheazășie că urmașii lor vor găsi în sufletul lor și al popoarelor lor imboldurile necesare ca aceste legături dela țară la țară să se desvolte în cel mai perfect spirit de binevoitoare colaborare pașnică».

Cuvintele regale tălmăcesc perfect spiritul care animează România. Rostite într'un moment de istorie istorică, atunci când imperialismul agresiv scoț sabia pentru a domina lumea și a subjuga popoare decretate arbitrar inferioare, ele înțărăsc zidul păcii și garantează voința deopotrivă de fermă la cele două extreme ale continentului de a apă a cu puteri unite, dreptul împotriva forței și libertatea împotriva încercărilor de nouă robie.

Problema cea mare

Priveliște întristătoare — Refacere de dorit — Calea unității religioase

(+). Privitorului cât de cât cu luare aminte, lumea de azi îl oferă priveliștea celui cumplit bellum omnium contra omnes, constatat cu strângere de inimă și de cugetătorul de odinioară, dar care nici când n'a băntuit mai cu furie ca în vremile ce tocmai le trăim. Faptul e cu atât mai desolant când ne gândim că asta se întâmplă după nouăsprezece veacuri de creștinism. Ba, culmea tragediei, taberele ce-și stau mai înverșunate față în față stau bisericile creștine. Jalnice slăbiciuni omenești au isbit să se înstăpânească și să producă desbinări și acolo, unde ar fi trebuit să domnească în toată vremea și pe toată linia cea mai largă înțelegere și cea mai deplină armonie. Doar creștinătății întregi și de totdeauna îi sună cuvintele de dumnezească rugă rostită de Hristos Domnul în presara pătimirii sale: „Și nu numai pentru aceștia (pentru preoși) mă rog, ci și pentru cei ce vor crede prin cuvântul lor întru mine, ca toți una să fie... ca să crează lumea că tu m'ai trimes”. (Io. 17, 20—21).

Cu toate acestea unitatea creștină lipsește. Trupul mistic a lui Hristos e sfâșiat și astăzi, spre cea mai simțită durere a mădularelor sănătoase și binegânditoare ale acestui trup. Și mulțumită celor cu adevărat buni și sinceri, nostalgia refacerii unității creștine îmbracă forme tot mai concrete și prinde tot mai mult teren. La ceea ce, fără îndoială, a contribuit mult și primejdia ce amenință creștinismul ca atare: întărirea neopaganismului și a bolșevismului. Așa că, pe lângă toate împărechierile dintre formele religioase creștine se poate spune că deja există în lungul și largul lumii creștine o idee a ecumenicității și o dorință neprefăcută de unire în credință.

Cum se va ajunge însă la împlinirea acestui dor mare și sfânt și la spălarea petei desbinării ce stăruie încă, desfigurătoare, pe fața creștinătății? La această întrebare prof. univ. Dr. A. Rademacher dela Bonn răspunde, cu adânci temeturi de psihologie harică:

„Ziua aceea binecuvântată, intrucât stă în puterea noastră, putem ajuta să fie ajunsă prin ucenicie sub cărma lui Hristos, prin adevărată creștinătate, prin trăire și credință din spiritul evangheliei; catolicii, protestanții, ortodocșii și toți cari mărturisesc sincer pe Hristos. Catolicii prin aceea că devin într'adevăr suflete catolice; prin aceea că se smulg din acea îngustime „catolicistă”, de care s'au lăsat răpiți mai mult în urma trândăviei și a nepăsării, ori a apăsării prea cu aplomb asupra opoziției față de celelalte comunități creștine, și ies la largul, catolic care se mărturisește primitiv de tot ce-i adevărat, bun, frumos și sfânt... Creștinii răsăriteni prin aceea că vor ținea de sfântă nu nu-

mai predanța apostolică, adăstând învierea morților, ci vor vedea și lumea aceasta pământeană în lumina dumnezeirii și se vor osteni pentru îndumnezeirea ei. O creștinătate de mai târziu, unită, o să afle ca ceva stranu faptul că strămoșii lor au fost în stare să se certe și să se desbina pe teme cari, fără mania de a argumenta, s'ar fi putut rezolva ușor și unitar”.

Cârcotași au fost ei totdeauna și vor fi. La alții și la noi. Nu trebuie însă luați în seamă. Ori, dacă încearcă să se infigă cu orice preț în conștiințe, trebuie puși la punct repede și fără cruțare. Binele păcii întru Domnul e o comoară atât de mare, încât merită să fie apărat, respectiv recâștigat, cu orice jertfe și osteneți. Și ne cade așa de bine să constatăm *Agru* stă în slujba acestui gând al împăciuirii și al înfrățirii religioase, iar nu într'al învrăjbirii. Punctul 6 al moștunii ce s'a votat Dumineca trecută la Blaj, în plin congres arhidiecezan, e limpede: „Congresul dorește să se extirpeze tendințele de învrăjbiere confesională dintre credincioșii celor două biserici naționale, colaborând ele în adevăr și iubire pentru întărirea neamului și înălțarea țării”.

Pace în Hristos, pentru a putea lucra în adevăr și iubire, asta ne trebuie. Lucrând așa nu se poate să nu ajungem și la desăvârșita unire sufletească sub raportul crezului religios. Noi Românii și creștinătatea întregă. Pentru că, după cum bine o spune numitul prof. universitar dela Bonn în numărul de pe Octomvrie c. al revistei „Lebe mit der Kirche” din Klosterneuburg, noi nu putem abziice nădejdea că odată și odată totuși are să fie o turmă și un păstor. Acea zi însă e în mâinile lui Dumnezeu. Iar noi avem de făcut două lucruri: întâiu: să cultivăm ideea unirei; al doilea: să contribuim prin viața noastră creștină ca Biserica noastră catolică să devină centrul unei creștinătăți unite în credință și iubire. Perspectiva aceasta luminoasă călăuzindu-ne, să facem totul pentru ca: „Dela noi înșine și dela comunitatea noastră catolică să pornească așa de multă forță a spiritului, încât ceilalți creștini și celelalte biserici să se socoată a fi fericiți că pot să se unească cu ea. De aceea departe să fie dela noi orice înfumurare și orice duh de cârcotași, ci mai de grabă, cu recunoștință și smerenie, să ne facem ucenici ai Domnului. Asta pentru că să ne afle vrednici a fi apostolii săi”. — Așa să fie!

Agru arhidiecezan în congres. După cum am fost anunțat și noi din vreme, Dumineca trecută a și avut loc la Blaj adunarea generală a *Agrului* arhidiecezan. Totodată și-a ținut congresul și *Unitatea* *Femeilor Române*

Unite din Arhidieceză. Amândouă aceste asociații au fost reprezentate frumos și demn.

Ședințel sârbătorești din sala de gimnastică a Liceului de Băieți i-a premers sf. liturgie din catedrală, slujită de Il. Sa Dr. Victor Macavelu, prepozitul capitular, care a cuminecat cu acel prilej mulțime de membri și membre a celor două organizații întrunite în congres.

Cuvântul de deschidere l-a rostit pâr. Gh. Dănilă, canonic mitropolitan și preș. al Agrului arhidiecezan. Gratul blând, catifelat, al vorbitorului, atinge stări de lucruri ce dor prin cruda lor realitate. Și care este această realitate? „Este faptul, pe care-l experiem de multor ori, că mulți nici astăzi nu ne cred Români; este faptul că, printr'o propagandă susținută, și multilaterală, se caută întunecarea meritelor Bisericii noastre, și prin aceasta desființarea ei... este faptul că pe toată linia, cu ocazia sărbătorilor naționale suntem tratați mai rău ca o Cenușoacă; este faptul că în militare nu avem preoți militari corăspunzător numărului de soldați uniți; este faptul că Biserica noastră nu beneficiază din bugetul statului în proporție și dreaptă măsură nici măcar în ținuturile secuizate; este faptul că, potrivit noiei legi administrative, preoțimea română unită în consiliile comunale este tratată ca o preoțime minoritară; este faptul că în manualele de școală se tolerează ca situația și vrednicile Bisericii unite să fie prezintate în lumină falsă și defavorabilă. — Și multe altele.”

Sub impresia acestor dureroase destăinuri cari, nici de altfel, nu sunt secret pentru ai noștri, au fost ascultate și cuvintele ocazionale spuse de dna prof. Emilia Hopârteanu, preș. „Uniunii Femellor Române Unite”; d. Dr. I. Blănu, primarul Blajului; pâr. Dr. A. Cosma, reprezentantul Centralei agriste, dela Cluj; pâr. Dr. Aftenie, protop. București și dnele: Bozdog-Turda, Crețu-Tg.-Mureș, Tatar-Diclosânmartin, Geangăldu-Țichindeal, Marcu-Aiud și Anca-Câmpia Turzii. S'au cetit și două dări de seamă: Una despre activitatea Agrului (raportor d. prof. Olimpiu Barna, secr. gen.), alta despre a Uniunii Femellor (raportor d. prof. Virgil

Stanciu). După care s'a dat cetire și alor trei telegrame, trimise Preafer. Părinte dela Roma, Maj. Sale Regelui nostru Carol II și I. P. S. Sale pâr. Mitropolit Alexandru, aflător la Cluj după o operație isbită. S'a ales apoi noul comitet, care este următorul:

Președinte: Nicolae F. Negruțiu director de liceu Dumbrăveni. **Vicepreședinti:** Gheorghe Moga medic-general în retragere, Sibiu. Dr. Ioan Blănu primar-advocat Blaj. **Secretari:** Olimpiu Barna, prof. Blaj. Dr. Septimiu Todoran prof. de teologie Blaj. **Casier:** Emil Nireșteanu prof. Blaj. **Membri:** Dr. Victor Fodor medic Aiud. Dr. Grigore Gherman avocat Alba, Eugen Mera director A'balia, Dr. Aron Saciu avocat Brașov, Faviu Șulășiu inginer Brașov, Dr. Iulian Cârje avocat Făgăraș, Dr. Iosif Stolchița medic Sibiu, Dr. Alex. Bărbat adv. Sibiu, Dr. Ioan Pinteș adv. Luduș, Dr. Alexandru Ceușan adv. Reghin, Gheorghe Gabor primpretor Gheorgheni, Dr. Victor Bordan notar public Ocna Mureș, Dr. Onorlu Cișmașiu notar public Diclosânmartin, Nicolae Pop profesor Dumbrăveni, Dr. Emil Cheștanu avocat Turda, Grigore Bozdog, inginer Turda, Dr. Nicolae Marcu, dir. de bancă Aiud, Dr. Aurel Laslo avocat Odorhei, Nicolae Stolau avocat Odorhei, Ioachim Nistor f. inspector școlar Odorhei, Dr. Machedon Clonca primpretor O'land, Aurel Șara adv. Mediaș, Traian Mișla prefectul județului Târnava-Mică, Traian Pop prof. Târgu-Mureș, Ioan Bozdog prof. Târgu-Mureș, Dr. Nicolae Popa medic București, Dr. Gheorghe Rusu avocat București, Ioan Nemeș Galați, Nicolae Lupu Brăila, — S'a ales și un comitet de cenzori, în care intră ca președinte: Dr. Emil Neamțiu director Aiud. **Membri:** George Saciu, inginer Plocești, Victor Pop-Cerghi farmacist Sf. Gheorghe, Dr. Aurel Boarlu avocat Iernut, Vasile Vasile primpretor pens. Sebeș. **Delegați la congresul general:** Dr. Ioan Blănu, Laurențiu Moldovan, Traian Popa, Dr. Iosif Stolchița, Dr. Onorlu Cișmașiu.

Reînnoindu-se, apoi, postulate de-ale Bisericii noastre formulate și în congrese ante-

rioare, se votează o moșlune, în care se cere respectarea drepturilor noastre la sărbătorile naționale; numirea de învățători uniți unde noi suntem majoritate; mai mulți preoți militari; ore de religie suficiente în programele de studiu a diferitelor școale, ș. a.

Cuvântul de încheiere, după simțitele mulțumite exprimate tuturor de nou-alesul preș. d. Nicolae Negruțiu, îl are pâr. Dr. Victor Macavelu, sub a cărui presidiu s'a desfășurat acest congres.

Sf. Părinte răspunde. La telegrama omagială trimisă, din congresul Agrului arhidiecezan, Vicarului Domnului, a sosit pe calea Nunțiatului din București, răspunsul, tot telegrafic, al celui omagiat. — Il reproducem și noi, întocmai:

Citta Vaticano, 16. XI.

Augustus Pontifex dilexit obsequium Associationis Generalis Arhidioecesanae Rumenorum Unitorum Blaj congregatae eidemque uberrimos adprecans fructus benedixit. — Cardinalis Pacelli.

În românește: Augustul Pontifice a primit cu drag omagiul Asociației Generale a Românilor Uniți întrunită la Blaj și implorându-i cele mai bogate roade, o binecuvântă. — Cardinal Pacelli.

Din suferințele Eparhiei Maramureșului

Prozelitismul ortodox umple de amărăciune toate sufletele oamenilor de bun simț și umple de indignare poporul credincios. Sunt cazuri când preotul român unit este scos din lăcașul de închinare, conturbat și întrerupt decursul predicii de jandarm.

Astăzi în Maramureș aleargă mașinile din sat în sat cu preoți ortodocși, cari fac propagandă ca pe vremuri politicianii, pentru ca fără de rușine să șteargă „rușinea”... — Este vorba

Foia „Unirii”

Indulgențe orientale

— Răspuns preotului Ghia-Craiova —

3. de Preot Dr. Ioan Stanciu

9. Calinic II patriarh 1687—1702 al Constantinopolei (care a numit pe Atanasie „Satanasie”), a dat în 1698 următoarea indulgență: „Calinic, prin mila lui Dumnezeu, arhiepiscop al Constantinopolei, Roma Nouă și patriarh ecumenic. Smerenia noastră, împreună cu cei ce acum se roagă cu dânsa, atât preafericitul și preasfântul patriarh al Ierusalimului Chir Dosofteiu, iubit și prea dorit în sfântul Duh frate al nostru și tovarăș de slujbă, cât și preasfințiii și preacinstiții colegi ai noștri arhieriei cari au fost de față prin sfântul har și darul și puterea preasfântului și de viață dătătorului Duh, care s'a dat din partea Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Isus Hristos dumnezeescilor și sfinților lui ucenici și apostoli, întru a lega și a deslega păcatele oamenilor, zicându-le: Luați Duh sfânt; dacă veți ierta păcatele unora, iertate sunt lor; și căroră le veți ținea, să fie ținute; și câte veți lega și deslega pe pământ, vor fi legate și deslegate în ceruri.

Impărtășindu-și și nouă pe rând dela dânsii acest har dumnezeesc, am iertat și deslegat și pe adormitul rob al lui Dumnezeu, pe Ioan Constantin Vodă, domnul Moldovlahiei, întru cele ce și el ca om și ca locuitor al acestei lumi

mult păcătoase în felurite chipuri și în diferite vremuri a păcătuit și față de Dumnezeu a greșit prin cuvânt sau prin faptă sau cu mintea și în toate ale lui simțiri, cu voie sau fără de voie în tot cursul vieții sale, fie că a căzut sub blestemul tatălui și al mamei sale sau sub însuș anatema sa, sau că a făcut jurământ și l-a călcat, sau că a suferit afurisirea sau pedeapsa bisericească dată de vre'un preot ori arhieriu pentru orice cuvânt și el n'a îngrijit de îndreptarea sa, sau s'a dat pe sine unor patimi trupești de preacurvie și desfrânare și fapte rușinoase de felul acesta și a fost biruit de plăcere și a săvârșit destrăbălări oprite, împotriva poruncilor lui Dumnezeu și a nesocotit poruncile legilor lui sfinte și s'a abătut dela poruncile lui Dumnezeu, s'a îndemnat de lăcomie a răpi cele străine pe ascuns ori pe față și a lăsat pe unii lipsiți de ale lor. Sau că dela Dumnezeu primind apărarea poporului din țara stăpânită de el nu a cărmuit pe supuși după vrerea lui Dumnezeu și ieșind cumva din calea dreaptă s'a purtat altfel decât cum era dreptatea, stăpânind rău și pornit spre tirănie și astfel a căutat să răpească cu sila și a despoiat pe cei neputincioși, sau a făcut judecăți nedrepte și a luat hotărări rele și apăsătoare fără cuviință și dreptate, sau că fără judecată a osândit pe cineva și l-a trecut cu vederea și l-a păgubit fie în avere, fie în cinste, fie și în însuș viața lui; sau a săvârșit vreodată vre'un omor nelegiuit și ticălos și a lipsit de viață pe unii potrivnici și nevinovați, sau a pedepsit pe unii fără de păcat, sau că s'a arătat gata de a pedepsi și

a-și răsbuna pe cei ce păcătuiră dar a pregătit la iertarea și primirea celor ce s'au rugat de el și a fost repede la executarea lor, dar n'a avut milă să dea sănătate celor suferinși și orice altă nedreptate și necuviință fără cruțare și chibzuință a făcut către popor în vremea domniei lui, fie c'a săvârșit răul din rea voință, fie din ură sau dușmănie sau lăcomie și din nelegiuită sete de îmbogățire și de câștiguri rușinoase sau din neștiință și nepricepere sau neîngrijire și nebagare de seamă, sau înșelare sau uitare, sau din răutate și îndemnul unora sau din trebuință impusă sau și din rățăcirea cu cari ademenește pe oameni toată viața trupului, sau din micime sufletească biruri pândite de dragul câștigului, și și-a însușit dreptul unor rude și moștenitori ai soției lui răposate înaintea precum se svonește, și n'a ajuns să-l întorcă din vina și din legătura tuturor acestora lăsat iertat și l-am deslegat cu darul Duhului și l-am făcut liber prin harul dumnezeesc și l-am scutit de orice pedeapsă și orice osândă bisericească iar dacă el, din uitare ori din altă slăbiciune omenească, a lăsat unele nemărturisite și asculte să i-le ierte milostivul Dumnezeu cu dragostea sa

Da, Stăpâne mult milostive Doamne Isus Hristoase, Dumnezeul nostru, biruiască nemăsurată mila ta și dragostea ta neasemănată și nu lăsa făptura ta să se cufunde în pierire, ascultă cu îndelungă răbdare pe noi smeriți și netrebaicii tăi robi, cari te rugăm cu inimă zdrobită și umilită pentru acest rob al tău Constantin și iartă lui toate câte a păcătuit în această viață, parte cunoscute, parte ascunse și

de un nou caz, este cel dela *Huta* (din Țara Oașului) jud. Satu-Mare.

Cătanul *Huta* este în întregime român unit și filia parohiei Certeze. Credincioșii își aveau până acum lăcașul de închinare în școală, de unde, dintr'odată, ca din senin, au fost evacuați.

Indignarea a făcut pe parohul din Certeze, de care se ține, ca pe lângă alte măsuri, să scrie Domnului Prefect. Din scrisoarea *Oficiul Parohial gr. cat. român Certeze* (Nr. 74—1938) cităm câteva părți caracteristice:

„Domnule Prefect, în legătură cu înființarea parohiei ortodoxe din cătanul *Huta*, cu onoare Vă aduc la cunoștință următoarele:

În cătanul *Huta* s'a înființat o parohie ortodoxă fără credincioși, doar unul singur. Pentru a justifica înființarea, se folosește argumentul, că este un (imperativ) o necesitate națională. Atunci, Domnule Prefect, Noi, ce fel de Națiune suntem? Noi Români Oșeni și conducătorii firești al acestui popor din toate vremile, din punct de vedere al Bisericii sore, nu reprezentăm suficientă garanție națională?

Prin urmare, de ce să fim puși Noi în inferioritate ca și confesiune românească în aceste părți, unde majoritatea absolută 98 % suntem gr. cat. *Români* ?!

Nu se dă, cel puțin în această regiune a Patriei noastre Bisericii gr. cat. egala ocrotire în cadrele Constituției (Art. 19) Misionarii bisericii sore contraviiu prin propaganda lor Art. din Codul Penal, Cap. VI. Art. 351, Art. 349, Art. 71, Art. 309, Art. 300.

N'am protesta dacă nu am avea dreptate, dar cum se prezintă cazul în cătanul *Huta*, unde din sala de învățământ, în ziua de 31 Iulie, a. c., am fost evacuați sub presiunea unui ordin al On. M. n. al Educ. Naționale, trimițându-ne pentru menținerea ordinii și pentru îndeplinirea nelegiurii putere de jandarmi, făcând impresia că noi suntem cari am fi început răzmerița religioasă în aceste părți, cu toate că știut este de toată suflarea românească că biserica soră este cea provocatoare și are sprijinul larg al tuturor autorităților, iar

Noi ca Biserică dacă ne adresăm autorităților să se dea atât cât scrie legea suntem refuzați, (cu scuze cari dau de gândit). Nu este cu drept ca pentru *una* singură familie ort. să ni-se dea drumul din sala de învățământ lăsând 300 suflete gr. cat. fără loc de închinare, românii toți fără excepție. Unde este deci *imperativul* Național?

„Domnule Prefect, cu toată propaganda de prozelitism a Bis. sore, pornită împotriva noastră noi suntem și vom fi totdeauna buni români, iubitori de Patrie și de Tron.

„Nădăjduind că se vor lua în considerare cele comunicate mai sus, nu cerem altceva, decât să se aplice Constituția și legile cultelor așa cum sunt promulgate.

Certeze, la 1 August 1938

Al Domniei Voastre devotat:
Pteot *Augustin Soran*, paroh.

În urma acestei scrisori Domnul Prefect s'a deplasat la *Huta* să ancheteze cazul și fără să se țină de principiul „audiatur et altera pars”, rezultatul anchetei a fost că credincioșii români uniți au rămas și pe mai departe scoși din localul școlii zidite și susținute de ei. Astfel 300 români nu mai au un local potrivit pentru sf. Slujbe.

Așa este tratată pe la noi Biserica românească unită, Biserica întregului popor din ținutul Maramureș!

M. Maramureșanu

† **Dr. Alexandru Ciplea.**

Biserica noastră înregistrează o nouă și dureroasă lovitură prin moartea prof. de teologie din Cluj *Dr. Alex. Ciplea* de binecuvântată pomenire. Și se duce pe calea neîntoarsă relativ tânăr: n'avea mai mult de 53 de ani. Cu toate acestea lasă după sine urme ce nu se vor șterge.

Adormitul în Domnul e fiu al Maramureșului. S'a născut la 1885 în Biserica Albă de lângă Sighet. Ucenicia slovei și-o începe în satul nașterii sale. Liceul îl face la Beluș, iar teologia la universitatea din Budapesta, unde i-se cristalizează, definitiv și pentru toată viața,

în minte, două adevăruri mari: ca să răzbiim, trebuie să muncim din răspuțeri, cinstit și sistematic, și ca să fim de folos neamului nostru privit de sus de unii, dușmanit de alții, caută să-i cunoaștem sufletul și să stăm în slujba lui cu toate puterile ce le dă cultura și dragostea, — așa, cum auzea că se dau sfaturi celorlalți și cum vedea că se pregătesc pentru ai lor cei ce nu ne volau nouă bine. Din asprele ciocniri de idei și de simțimente ale anilor de levit român unit în seminarul central din metropola ungară, conștiința națională a unui element valoros ca *Alexandru Ciplea* numai cu atât mai oșelită putea leși.

Anul de mai apoi, până la moartea-l de curând întâmplată, l'au dovedit mereu ca om al datoriei în slujba Bisericii și a neamului și ca muncitor fără preget cu graiul și cu peana, atât ca profesor de religie la Năsăud (vreme de 14 ani) cât și la catedra de istorie bisericească și drept canonic a Academiei Teologice din Gherla, mai apoi Cluj. Harnic, conștiințios, controlat și cumpănit a fost în scrierea tezel sale de doctorat: „Vechile episcopii a Maramureșului”, și la fel a rămas până în capăt. Dovadă și numeroasele sale articole din „Unirea”, semnate *A. C. Albinus*, pentru care lucru această gazetă, ca și cetitorii ei, îi vor păstra, neuitată și respectată, amintirea. Apostol al scrisului bun, cum era, a scos o istorie a Testamentului Vechiu pentru școlile secundare și a tălmăcit în românește un volum din Istoria bisericească a lui *Mouret*. Iar acum mai la urmă el, care odinioară dase tiparului acele mândre „Doine din Maramureș”, editate de Academia Română, a scos în broșură rândurile de românească îngrijorare și durere: „Săraca Țara Maramureșului”. — Ales cuvântător în vîieță, faptele lui bune sigur au cuvântat mai bine ca oricine în fața Preadreptului judecător. Veșnică pomenirea lui! Iar Maramureșul lui drag și greu încercat, mângăie-se cu gândul că are un devotat apărător lângă tronul Atotputernicului.

de oameni, dar goale și învederate înaintea neînșelatei tale cunoștințe; și nu pomeni de fără-delegile lui și de păcatele tinereții și de greșelile vieții sale întregi, ci șterge toate nelegiuirile lui, ca Domn îngăduitor și Stăpân iubitor de oameni; și nu-l respinge pe el, tu cel iute la ajutor și gata de a ierta păcatele, ci caută și acum ca un milostiv ce ești în mulțimea milei și bunătății tale și îndură-te Doamne cu mulțimea îndurărilor tale de el, cel împiedecat și înfrânt și care jalnic acum zace înaintea poporului prin judecățile drepte ale dreptății tale pentru relele săvârșite de dânsul, pentru că drept ești o Doamne și drepte sunt judecățile tale, împotriva cărora ca un rob fugar și nesocotitor al poruncilor tale de Stăpân și nenorocit prizonier închis pentru greșelile sale e pedepsit, urmarea unui blestem cumplit, căci blestemați sunt cei ce se abat dela poruncile tale și cu glasuri negrăite cheamă mila cea nemărginită a îndelungii tale răbdări prin mijlocirea și smerita rugare a noastră, netrebnicii tăi robi. Deci prea bunule stăpâne și iubitorule Doamne, cercetează-ne și acum tu cel milos și ascultă-ne atotțînătorule pe noi robii tăi cari își pleacă fruntea și se roagă ferbinte pentru acest adormit rob al tău *Constantin* și ai milă de el, tu cel bogat în milă și desleagă-l pe el de legătura trupului și sufletului și de pedeapsa afuriseniei amare și de osânda bisericească și iartă lui toate câte a păcătuit în zilele vieții sale. Căci iată s'au descoperit păcatele lui și s'a făcut cunoscută în mijlocul poporului răsplătirea dreptății tale, pentru că drept ești o Doamne și

drepte sunt judecățile tale și plină de dreptate dreapta ta, după spusa prorocului: iată omul și fapta lui înaintea feții tale. Arată dar o iubitorule și mila îndurării tale, tu care porți și judecata și mila și pentru amândouă aceste ești trâmbitat de proroci și preamărit și proslăvit, care lovești și iarăși vindecă; și nu-l pierde pe el pentru nelegiuirile sale și nici în mânie de veac să ții seamă de relele sale; nici să-l osândești pe el în fundul pământului, tu care voești să mântuiești pe toți oamenii; căci nu este vrerea înaintea tatălui ca să piară unul dintre cei mici, ne spune sfântul tău cuvânt. Ci iartă lui păcatele prin mila dragostei tale de oameni, tu care singur ai puterea de a ierta păcatele și rupe și desleagă și șterge lanțul său sufletesc și trupesc, pe care l-a adus asupra lui mulțimea fărădelegilor sale. Ridică dela dânsul o cara și disprețul, căci cu drept se disprețuesc toți aceia cari nu se supun legilor tale și curăță-l pe el de orice pată cu mila ta dumnezeiască și cheamă-l pe el în ceata celor mântuiți. Ajută-l după cuvântul tău și va trăi.

De asemenea izbăvește-l Doamne și de păcatul vădit ce a îndrăsnit să-l facă, de oprită căsătorie cu patru femei împotriva canoanelor sfintei tale Biserici și nu veni la judecată pentru aceasta cu robul tău. Pentru toate te rugăm prea milostive și îndelung răbdătorule stăpâne să nu tei în seamă cu îndelungă răbdare și o altă greșală a lui cunoscută de toți, în care a căzut prin abatere cumplită, căci după ce a dat făgăduială odată ca să nu mai reînnoiască o dare neobisnuită de bani, ci a poruncit să fie strânsă

dela supușii săi la vreme de nevoie și a întărit făgăduiala cu rostirea afuriseniei, a uitat aceasta și, ceace nu se cuvenea, a pus din nou această dare, fie că a fost silit de nevoie, fie că a alunecat la aceasta cu voință, precum numai tu cunoști, tu care cercetezi inimile și măruntaiele și adâncurile cugetelor și care toate le ști înainte de a se naște și nu greșești, intru nimic. Și nu-l plăti pe el după faptele sale, căci tu ești cel mai înalt milos, îndelung răbdător și mult milostiv fiind și șovăitor față de răutățile oamenilor, miluește-l pe el după mare mila ta și desleagă lanțurile ce-l încătușează și-l strâng pe el și scapă-l de veșnica osândă; căci tu singur ești deslegătorul celor înlanțuiți, tu singur ești îndreptătorul celor doborâți, tu singur cel care cu iertarea întorci pe cel înfrânt, căci multe sunt îndurărilor tale, Doamne, și în tine toată nădejdea punând ingenunchem către mila ta și ne rugăm din adâncul inimii pentru acest rob al tău *Constantin*, ca să nu l respingi pe el până la sfârșit din fața ta nici să îndepărtezi mila ta dela dânsul, ci iarăși cu umilință te rugăm, pleacă-ți urechea cu dragoste și ascultă-ne pe noi smeriții robi și dă lui deplină iertare a păcatelor lui și întreagă deslegarea afurisirii lui și binevoiește să desfăci trupul lui în părțile din cari fu alcătuit și să pui sufletul lui cu dreptii cari din veac și-au făcut fie pe plac și învrednicește-l pe el de mărirea din viața a doua și aşează-l în sălașurile celor drepti; și fie iertat și deslegat în viitor prin mijlocirea neprihănitei noastre Stăpâne de Dumnezeu Născătoare și pururea Fecioarei Maria, a sfinților,

Cruciada

Sub ochii noștri, poporul spaniol poartă războiul epic contra Infernului. Poartă războiul sfânt și glorios pentru înfrângerea hidrei roșii.

Această Cruciadă a evului modern, făcută de nobilul popor spaniol, nu este întru nimic mai pe jos decât Expedițiile Cruciate ale evului mediu, făcute pentru cucerirea locurilor sfinte... Spaniolii acum a doua oră în istorie apără civilizația creștină.

Ierusalimul pe care-l cuceresc frații noștri spanioli este Ierusalimul generațiilor viitoare. Nenumărate generații și-ar fi pierdut pentru totdeauna Ceriul într-o Spanie roșie. Prin urmare este înălțător motivul acestei Cruciade!..

Atunci cruciații au cucerit locuri unde a trăit și suferit Mântuitorul. — Acum bravii soldați ai generalului Franco eliberează suflete veșnice pentru Biserică, din infernul pierzării și al anarhiei.

Cu dreptul scriu foile catolice din Apus, că dacă evul modern ar porni, ca pe vremuri evul mediu, războiul contra Răului, am ajunge vremurile fericite, liniștea; am începe să trăim un nou ev modern...

S'au tipărit și cărți, s'au scris articole cari militează pentru această idee. Una din cărțile cele mai valoroase este cartea contelui Saint-Aulaire „Renașterea Spaniei” (Ed. Plon, Paris). Sub prisma istoriei, a latinității și a catolicismului, Saint-Aulaire, om de mare valoare și celebru diplomat francez, în cartea sa face frumoase aprecieri.

Spania ni-o zugrăvește: „O Fecioară foarte curată, cu picioarele solid puse pe pământ, cu ochii înflăcărați, îndreptați spre stele”.

În capitolul cu titlul „Spiritul Cruciadei” scrie:

„Spania catolică este mai radical incompatibilă cu bolșevismul decât cum era cu Islamul”.

Războiul spaniol „Este o Cruciadă pentru recucerirea terenului său, pentru liberarea sufletului său și care trebuie să elibereze Europa de inamicul secular care-și reia acum forma cea mai sălbatică și cea mai crudă. Bolșevismul este anti-european prin esență. Europa reprezintă cultul valorii morale; ea este moșteni-

slăviților și laudaților apostoli și tuturor sfinților. Amin. În anul mântuirii 1698 în luna August, indictionul al 7-lea. — *Vest Hurmusakt*, Texte referitoare la istoria Românilor, București 1909, vol. 13. part. I. pag. 389—392 în grecește; vol. 13, part. II. Buc. 1914 p. 355—358 românește. Titlul este: „Scrisoarea de iertare a adormitului domn Constantin Șerban Vodă”.

Adunare agristă. În ziua de Sf. Mihail și Gavril a avut loc adunarea generală extraordinară a Agrului parohiei *Cehul-Silvaniei*, pentru alegerea noului comitet. Au luat parte credincioșii greco-catolici din localitate în număr mare. Noul comitet, ales este următorul: Președinte d. avocat Vasile Simon; vicepreședinți: dd. Dr. Victor Petrenciu și Paul Miclea; membri în comitet: dd. Traian Ardelean, Victor Fălăuș, Paul Melega, Adalbert Banffi, și Mihail Druța, iar în comitetul de cenzori: dd. Iuliu Rednic, magistrul postal, Ioan Lazar, învățător și Văcărescu, prof. dl. Vasile Simon, noul președinte, aduce mulțumiri pentru încrederea ce i-s'a acordat și promite că, cu concursul membrilor aleși în comitet, va munci pentru adăncirea vieții sufletești și pentru întărirea sentimentelor iubirei de neam și Patrie. (dp.)

toarea Romei, însuflețită prin credința creștină. Bolșevismul este mistica distrugerii. Ochii săi, sunt totdeauna fixați pe țesutul pământului, idealul său este egoismul și ura. În această cruciadă, Spania este bastimentul în contra căruia au venit să se strivească toate asalturile contra Europei; îndurerată și pustiiată, dar curajoasă, ea strălucește la postul său istoric, de avant-gardă.

Nu vom putea niciodată în destul să ne arătăm dragostea și recunoștința față de poporul spaniol, pentru sângele ce și l-a vărsat pentru mântuirea noastră și a civilizației creștine. Vitejia soldaților creștini din Spania apără creștinătatea și viețile celor drepti din lumea întreagă.

Să facem un pas înainte în înțelegerea spiritului de Cruciadă.

Dumnezeu să-i ajute! — Trăiască Spania creștină!

Felician M. Soran

Ținută eroică. În viforul năprasnic ce s'a abătut asupra Peninsulei Iberice, clerul spaniol s'a purtat în chip vrednic de toată admirația. Arhiepiscopul de Toledo a putut s'o spună deunăzi dela înălțimea amvonului:

„Ca Primate al Spaniei vreau să arăt cum s'a purtat clerul spaniol în revoluția bolșevică. Din 30 000 preoți spanioli s'au jertfit peste 10.000; nici unul dintre ei nu și-a părăsit credința”. — Unui reprezentant al presel același Cardinal-Primate i-a declarat:

„Trebuie s'o vestesc sus și tare, cu mândrie: Nici un neam n'a mai dat o priveliște ca aceasta: Șase mii de preoți de mir s'au supus muceniciei fără să dea nici cel mai mic semn de slăbiciune. Nici unul n'a dat îndărăpt în fața morții, căreia, destul de adesea, l-au premers chinurile îngrozitoare”.

Biserica Romei a fost și rămâne în vecl răsadniță a eroilor Crucii, ori unde se va fi aflând ea și filii săi.

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat al Clujului a făcut mai nou următoarele numiri: pâr. *Titu Goruțu* din Strâmbu, la Șanț; pâr. *Victor Sarca* din Ciuleni, la Gălășeni; pâr. *Victor Pop* din Fildul de mijloc, la Morlaca; pâr. *Remus Mureșanu* din Chichiș, la Cuzăplac; pâr. *Victor Varga* din Cuzăplac, la Bercea; pâr. *Ioan Florian* din Lacu, la Penticul Românesc; nou-hirotonitul *Gavrilă Bugnaru* a fost numit la Lacu, iar pâr. *Iosif Gherman*, paroh-confesor la Institutul-Correctiv din Cluj a fost distins de protopop onorar.

Praznice neuitate la Mociar și Brătești. O parohie fruntașă: *Mociar* și o filie vrednică de toată lauda: *Brătești* (amândouă în Bihor) au avut parte Dumineca trecută de bucurii mari și sfinte. Preasf. *Valeriu Traian Frențiu* al Orășii, în cadre deosebit de sărbătorești și mișcătoare, a consacrat biserica radical renovată a bunilor creștini din Mociar și a binecuvântat clopotele bisericii celor din Brătești. Primit cu banderiu de călărești, poartă triumfală și cu urale nesfârșite, de mulțimi însuflețite, înaltul Ierarh i-a binecuvântat pe toți, răspunzând și cuvintelor calde de bun sosir rostite de dd. Traian Sfârlea (primpretor), Aurel Micluța (notar), Alex. Văcărescu (preș. Cercului agrist din Holod și împrejurimi), Vasile Fășie (inv. dir.) și, în ușa bisericii, de pâr. Eugen Pantea, preotul local din Mociar. Tot așa face Marele Păstor și la Brătești, unde păstorește pâr. Alex. Ciurdariu din Vintiri, și unde, din parte mirenească e bineventat de d. I. Ștefă-

Tipografia Seminarului Teologic gr.-est. Blaj

nică, primpretor. Cuvintele de învățătură ale Preasf. Valeriu, picurate în sufletele de ascultători dornici de așa ceva, au înseninat și întărit conștiințele miilor ce au participat la sf. liturghie slujită la Mociar în sobor de preoți, ca și a celor ce alergaseră la Brătești să se de față la sfintirea clopotelor (av).

Locale. Poimăine, de Intrarea Maicii Domnului în Biserică, va predica în catedrală pâr. *Iuliu Maior*, dir. Lic. Comercial de Blăți, iar Dumineca ce-i urmează va predica pâr. *Ion Florea*, prof. de teologie.

Sinod protopopesic la Cehul-Silvaniei. În ziua de 7 Noemvrie a. c., preoțimea alor 38 comune din protopopiatul *Cehul-Silvaniei* s'a adunat în sinod de toamnă. Istovită de munca grea a apostolatului, preoțimea noastră română unită în aceste sinoade — prilej de reculegere și întărire sufletească — își face bilanțul roadelor câștigate pe terenul sufleteș, pentru întărirea credinței și a neamului. Canta preoților, însuflețită de râvna sfântă a apostolatului, în număr de 23, dim. la ora 8 a intrat în biserica nouă greco-catolică, zidită în piața acestui centru de plasă unde, sub sf. liturghie, s'au mărturisit și împărtășit, iar pâr. Cornel Bălan, preot în Motiș, a ținut o predică ocazională. La ora 10 a. m. Sinodul s'a deschis în sala Casinei Române din loc de către pâr. Ilie Călăuz protopop. Florian Sabou, preot în com. Tămășești, a citit disertația tratând despre: „Reuniunile de pietate și rolul Sfintei Cuminecături în viața lor”, care a fost apreciată prin vii aplauze. Au urmat vii discuții asupra cazului de conștiință: Spovedania și sigilul sacramental, precum și asupra situației religioase din parohiile acestui district. Sinodul a luat slăgiș la ora 13, încheindu-se cu cântarea „Cuvine-se cu adevărat”. A urmat masa comună, la care pâr. Ilie Călăuz a adus omagii Părintelui Pontifice Papa Piu XI-lea și Regelui. (dp.)

Lăsământul testamentar al răposatului preot și tribun al poporului slovac, *Mgr. Hlinka*, a fost făcut cunoscut zilele trecute. Și a lăsat marele defunct așa: agoniseala sa de 300.000 coroane cehe să fie a orfelinatului din Ruzomberok, unde păstorise dânsul până la moarte. Principalul motiv al acestei dispoziții, precum reiese din testamentul mecenatului trecut la cele veșnice, este faptul că și Hlinka însuși își căpătase educația și își făcuse școala într'un orfelinat.

Administrația Centrală Capitulară, Blaj

Nr. 2095—1938.

Licitație publică

Se vor vinde prin licitație publică lemne cu delnița, după cum urmează:

1. În ziua de 22 Noemvrie la pădurea fondului Laday dela Valea Lungă, numită „Valea podului”.

2. În ziua de 23 Noemvrie, la pădurea f. Vancea din Sânmiclăuș-pădure, numită „Berc”.

3. În 25 Noemvrie la pădurea f. Bazilitan dela Bucerdea grânoasă, numită „Stallat”.

4. În 28 Noemvrie, la pădurea f. Seminarial Sâncel, numită „Valea mică”.

5. În 5 Decemvrie, la f. Laday, pădurea „Bord” Sâncel, și

6. În 9 Decemvrie la pădurea f. Vancea dela Căpâlna de jos. — Licitația se va începe la orele 9 a. m. Plata se face la fața locului.

Blaj, la 7 Noemvrie 1938.

Adm. Centr. Capitulară:
G. Dănilă
administrator capitular

1130 (2-2)